SKATTEFRÅGOR

Utlänningars beskattning i Sverige.

Flera hänvändelser har skett till redaktionen med påpekande av de svårigheter, som är förenade med taxering av utlänningar, som endast kortare tid vistas i Sverige. I anledning härav kan nämnas, att dessa frågor i år upptagits motionsvägen och behandlats av vårriksdagen. På bevillningsutskottets förslag har riksdagen i skrivelse uttalat att en av riksskattenämnden begärd utredning bör komma till stånd.

Problemen uppmärksammades redan år 1955 och centrala uppbördsnämnden tog upp dem i en promemoria, som överlämnades till RN. Uppbördsnämnden anförde däri bl. a.

"När en utlänning erhåller anställning i Sverige göres rekvisition av debetsedel regelmässigt hos den lokala skattemyndigheten i orten. För en rätt tillämpning av bestämmelsen i 3 § 1 mom. uppbördsförordningen jämförd med reglerna för taxering av utlänningen skulle den lokala skattemyndigheterna ha att bedöma, huruvida bosättning eller stadigvarande vistelse i Sverige kan antagas komma att föreligga eller ej. Talade omständigheterna för bosättning eller stadigvarande vistelse, skulle den lokala skattemyndigheten utfärda debetsedeln och därvid bestämma skatteuttagets storlek med utgångspunkt från att den skattskyldige kommer att taxeras i orten och därvid erhåller vederbörligt ortsavdrag. Kunde däremot vistelsen i Sverige bedömas bli allenast tillfällig, skulle myndigheten — om fråga är om annan ort än Stockholms stad — ha att vidarebefordra rekvisitionen till uppbördsverket i Stockholm. Vid utfärdandet av debetsedeln skulle detta verk ha att fastställa skatteuttagets storlek med beaktande dels av att den skattskyldige ej skall åtnjuta ortsavdrag och dels av den speciella utdebitering, som gäller för dem som skola beskattas för gemensamt kommunalt ändamål.

Emellertid torde det, när debetsedel efter rekvisition skall utfärdas för en utlänning, mera sällan vara möjligt att avgöra, huruvida bosättning föreligger eller huruvida vistelsen i Sverige kommer att bli stadigvarande eller endast tillfällig. På grund härav och för att underlätta de lokala skattemyndigheternas arbete har centrala uppbördsnämnden den 2 april 1947 (nämndens tryckta meddelande nr 32/1947) förklarat att då det gäller för den lokala skattemyndigheten att bedöma, om en icke mantalsskriven person är bosatt å viss ort eller stadigvarande vistas därstädes, myndigheten synes böra utgå ifrån, att sådan bosättning eller stadigvarande vistelse är för handen vid varje slag av arbetsanställning å orten, där skatteavdrag kan komma i fråga. — — —

Av det nyss anförda framgår att för källskatteuttaget införts den arbetshypotesen, att bosättning eller stadigvarande vistelse som regel skall anses föreligga när en utlänning tar arbetsanställning i Sverige. Det får antagas att i ett stort antal fall bosättning eller stadigvarande vis-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:06:06

telse i realiteten icke förelegat. Att träffa avgörande härvidlag vid taxeringen måste emellertid kräva åtskilligt arbete. Självdeklarationer, som skulle kunna tjäna till ledning för bedömandet, torde som regel icke avgivas av de skattskyldiga som det här gäller. Vidare skulle avgörandet icke kunna träffas enbart på grundval av inkomna löneuppgifter eller uppgifter om erlagd källskatt, eftersom vederbörande kan ha vistats här i riket längre eller kortare tid utan arbetsinkomst. För att komma till ett rätt resultat skulle det sålunda bli nödvändigt att göra en utredning — eventuellt med anlitande av polismyndighet — om vistelsens längd i praktiskt taget varje särskilt fall. Eftersom vederbörande oftast lämnat riket, när denna utredning skall verkställas, måste utredningen bli mycket svår att genomföra. — — —

Av det anförda torde framgå att det av flera skäl är önskvärt med en sådan ändring av gällande beskattningsregler att utlänning, som haft arbetsanställning i Sverige men icke varit bosatt eller stadigvarande vistats här i riket, skall taxeras i den kommun där han arbetat. Har utlänningen arbetat inom flera kommuner, bör taxeringen verkställas i den kommun där han först haft anställning under beskattningsåret. Vidare bör han få åtnjuta ortsavdrag, förslagsvis med en tolftedel för varje kalendermånad under vilken han varit anställd i Sverige. Är utlänningen gift, bör den statliga inkomstskattens grundbelopp beräknas efter samma grunder som tillämpas för i riket bosatta gifta skattskyldiga. Slutligen synes böra övervägas att medgiva en utlänning, som endast tillfälligt vistats och arbetat här i riket, allmänna avdrag efter motsvarande grunder som gälla vid bosättning i riket; ifråga om gift kvinna tillkommande avdrag torde någon ändring dock ej vara påkallad."

Riksskattenämnden har, efter att ha inhämtat yttranden från vissa taxeringsintendenter, i skrivelse den 31 maj 1957 till chefen för finansdepartementet uttalat bl. a. följande.

"Av såväl promemorian som taxeringsintendenternas yttranden framgår att, främst på grund av administrativa svårigheter, en från skatteförfattningarnas bestämmelser avvikande praxis utbildat sig i fråga om taxering av utlänningar, som under allenast tillfällig vistelse här i riket haft arbetsinkomst härstädes. Denna praxis innebär i stort sett att i dessa fall samma regler om beskattningsort, ortsavdrag och allmänna avdrag tillämpas, som gälla för en utlänning med stadigvarande vistelse eller bosättning härstädes.

Då ovannämnda förhållanden icke kan anses vara tillfredsställande, får riksskattenämnden härmed anmäla frågan för Herr Statsrådet och ifrågasätta om icke förevarande spörsmål — i varje fall frågorna om beskattningsort och ortsavdrag — borde, efter närmare utredning genom 1950 års skattelagssakkunniga eller i annan lämplig ordning, upptagas till omprövning lagstiftningsvägen."

Villabeskattningsproblem.

Kan schablonmetoden kombineras med den generella metoden för inkomstberäkning?

Av en enfamiljsvilla med ett taxeringsvärde av 24.000 kronor uthyres en del till sommargäster för 600 kronor. Efter avdrag för kostnader, som beräknas till

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:06:06

150 kr., utgör nettobehållningen således 450 kr. Skall inkomsten av fastigheten beräknas enligt schablonmetoden eller skall hyresinkomsten och hyresvärdet upptagas som intäkter? Kan man tänka sig en kombination av dessa metoder?

Svar: Enligt 24 § 2 mom. KL och punkt 6 i anvisningarna till samma lagrum skall inkomst av en- och tvåfamiljsfastighet regelmässigt beräknas enligt en schablon, som innebär att 2,5 procent av fastighetens taxeringsvärde året näst före taxeringsåret upptages som intäkt av fastigheten. Enligt 25 § samma lag får avdrag härifrån endast göras för ränta. Att sådan fastighet innehåller något enstaka rum för uthyrning eller i ringa omfattning kan användas för annat ändamål än såsom bostad inverkar icke på huvudregeln om schablontaxering, däremot om uthyrning eller annat utnyttjande av fastigheten brukar föreligga och bruttointäkten härav överstiger 2 procent av fastighetens taxeringsvärde. Då skall taxeringen verkställas med utgångspunkt från samtliga faktiska intäkter inklusive hyresvärde för ägarens bostad därvid hänsyn bör tagas till ev. intrång i bostadsförmånen — och samtliga faktiska utgifter inklusive värdeminskningsavdrag. Någon annan metod för taxering av en- eller tvåfamiljsfastighet har icke anvisats av lagstiftaren. Tvärtom gäller den principen att inkomst av annan fastighet beskattas endast i inkomstkällorna annan fastighet eller rörelse. Det bör tilläggas att något hoppande fram och tillbaka mellan de två av lagen anvisade metoderna inte avsetts skola äga rum. En tillfällig uthyrning eller underlåtenhet att hyra ut bör alltså inte föranleda övergång från den ena till den andra metoden.

Schablonbeskattning av egna hem och villor vid ombyte av ägare.

I allmänhet förflyter vid fastighetsförsäljning viss tid ofta mer än en månad mellan äganderättsövergången och den nye ägarens inflyttning. Äganderätten övergår som bekant genom köpekontraktet medan inflyttningen brukar ske på den i kontraktet bestämda tillträdesdagen. Tveksamhet kan då uppkomma om tolkningen av 24 § KL.

Då schablonberäkning icke kan ifrågakomma för annan än ägaren, skall säljaren upptaga schabloninkomst av fastigheten ifråga från beskattningsårets början till dagen för köpekantraktet. Köparen, som alltså är ägare av fastigheten från dagen för köpekontraktet, antages icke bebo denna förrän från tillträdesdagen. Tankegången bakom schablonberäkningen är att innehavet av ett egna hem eller en villa i princip ej utgör förvärvskälla. Själva bostadsförmånen beskattas ej. I stället äro utgifterna för fastigheten i likhet med hyror och andra personliga levnadskostnader icke avdragsgilla vid taxeringen. Vad som beskattas genom schablonberäkningen är avkastningen på det egna i fastigheten nedlagda kapitalet. I normalfallet erlägger köparen vid kontraktets upprättande en obetydlig handpenning. Han beskattas således intill tillträdesdagen på annat sätt för avkastningen å det kapital han nämnda dag nedlägger i fastigheten. Köparen bör på grund härav icke upptaga något schablonbelopp för tiden före tillträdesdagen.

Fråga är då om 24 § 2 mom. 3 st. KL i enlighet med vad som ovan anförts tillåter nedsättning av köparens beräknade schablonbelopp med den del som belöper på tiden från kontraktsdagen till tillträ-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:06:06

desdagen? Enligt lagens ordalydelse medgives nedsättning då fastigheten "på grund av eldsvåda eller därmed jämförlig händelse eller till följd av ägarens avflyttning från orten eller annan sådan särskild omständighet" icke kunnat utnyttjas under viss tid. Att lagstiftarna icke haft den ovan beskrivna mera aktuella situationen för ögonen, får enligt frågeställarens uppfattning icke hindra att köparen erhåller nedsättning i schablonbeloppet, eftersom en annan tolkning skulle vara obillig för denne med hänsyn till de tankegångar, som ligga bakom lagändringen.

Hans Dahlin.

Svar: Omläggningen av den kommunala fastighetsbeskattningen förändrade skattskyldighetsreglerna för fastighet och i anvisningarna till 47 § KL lämnas exempel på vad detta innebär. Köparen av en fastighet skall sålunda upptaga garantibelopp för fastigheten för tiden från och med dagen för köpekontraktets undertecknande till beskattningsårets slut. Konsekvensen av denna nya regel är sålunda att på sätt frågeställaren också anmärkt tillträdesdagen saknar betydelse för angivande av den tidpunkt, från vilken köparen skall inkomstbeskattas för fastigheten. Återstår då frågan om undantagsregeln i 24 § 2 mom. 3 st. KL kan mildra denna konsekvens.

Rent teoretiskt torde man kunna göra gällande att köparen om tillträdesdagen infaller efter köpets avslutande och då särskilt om lång tid förflyter mellan dessa tidpunkter, erhåller reduktion av köpeskillingen med ett belopp motsvarande hyran för angivna tid. Köparen kan alltså sägas åtnjuta avkastning av fastigheten även under tiden mellan köpekontraktets dag och tillträdesdagen. Med andra ord köparen, som skall beskattas för det i fastigheten investerade kapitalets beräknade avkastning, har erhållit just en sådan avkastning, varför anledning saknas att här tillämpa undantagsregeln i 24 § 2 mom. 3 st. KL. Mot nu framförda tankegång kan icke åberopas vad frågeställaren anfört därom att köparen regelmässigt betalar endast en mindre handpenning vid kontraktets undertecknande.

Slutligen må anmärkas att undantagsregeln aldrig är tillämplig, då hinder för fastighetens användande avsett endast en "kortare tid", varmed förstås högst en månad (jfr RN:s meddelanden nr 3/1955 punkt 4 c).

D. H.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:06:06